

Hur kan du med hänsyn till miljön förebygga och hantera påväxt på båtskrovet?

(version med datum 11 april 2025)

Du behöver inte måla båtens båtbottnen för att hålla rent den från påväxt. Påväxt kan förhindras till exempel genom att använda en skrovdug eller ultraljudsändare, eller genom att förvara båten ovan vattenytan. Om det ändå sker en påväxt, kan den lätt tas bort genom att rengöra båtbottnen. En ren båtbottnen bidrar till att bränsleförbrukningen inte ökar.

I sötvatten som Mälaren och Hjälmaran består påväxten mest av slemmig biofilm och mjuka alger som lätt kan borstas av, i borsttvätt eller för hand, eller spolats av med högtryckstvätt. Om båten mest används i saltvatten bör du ha koll på havstulpanernas fastsättningsperiod så att du regelbundet kan se över din båtbottnen och lätt får bort havstulpanerna medan de fortfarande är mjuka. På <https://batmiljo.se/tvatta-baten/havstulpaner/annal-dig-till-havstulpanvarningen/> kan du skaffa Havstulpanvarningen så att du får ett gratis sms eller mejl när havstulpanerna börjat växa till sig.

Naturskyddsföreningen har sammanfattat råden ovan i en animerad film som du kan se på Youtube, <https://youtu.be/Wb7dUvPIQog>.

För att lätt göra rent båtskrovet är det bra med en glatt yta som du kan skapa genom att finslipa båtbottnens gelcoat. Båten kan då visserligen suga upp aningen vatten, men vattnet torkar ut igen när båten tas upp på land under hösten.

Du kan även skapa en glatt yta genom att måla båtbottnen med en epoxifärg. Epoxi som har fått härda ut helt håller i många år, oftast i flera decennier och gör din båt helt vattentät. Du behöver dock inte måla din båt med epoxi för att få den helt vattentät om båten inte ligger i riskzonen för plastpest. Plastpest är en process som bryter ner båtens glasfiberlaminat och som oftare drabbar äldre båtar.

I epoxifärg, precis som i alla färger, finns det farliga ämnen. Epoxi släpper dock ifrån sig mindre mängd föroreningar än andra färger. De farliga ämnena ligger hårt bundna i det epoxiplastskikt som bildas, under förutsättning att färgen blandas och appliceras rätt, och får härda färdigt. Trots att ämnena är hårt bundna är det viktigt att, med hänsyn till färgens livscykel (tillverkning, användning och avfallshantering), välja ut en epoxifärg som är mindre farlig.

Välj bort epoxifärger som är klassade som miljöfarliga och/eller giftiga . Välj så långt som möjligt bort epoxifärger som innehåller utfasningsämnen och högre halter av prioriterade riskminskningsämnen med miljöfarliga egenskaper, samt högre halter av miljöfarliga ämnen enligt ECHA:s register. Faroklassen och ingående ämnen till ett antal epoxifärger framgår av [tabellen](#) nedan. I [tabellen](#) ingår även ett antal båtbottnfärger*.

Båtbottnfärger släpper ifrån sig mera föroreningar än epoxifärger och behöver appliceras mycket oftare då de betydligt lättare slits ner. De är därför sämre ur miljösynpunkt och ska därför, i enlighet med 2 kap, 3 och 4 §§ Miljöbalken (krav på bästa möjliga teknik och produktvalsprincipen),

väljas bort om det i stället fungerar med en glatt yta och rengöring i tillräcklig omfattning.

Sämst är båtbottnfärger som innehåller giftiga biocider som består av kopparföreningar. Biocidfärger är förbjudna att användas i insjöar (sötvatten) och i Bottniska viken, norr om Örskär. De biocidfärger som är godkända av Kemikalieinspektionen får endast användas om båten har sin huvudsakliga förtöjningsplats på ostkusten, söder om Örskär, eller på västkusten. Men även där bör biocidfärger vara ett sistahandsval.

I [tabellen](#) nedan ingår ett antal färger för målning av trä- och metallbåtar. Den här vägledningen är dock främst avsedd för plastbåtar som är i majoritet. Av [tabellen](#) framgår även produkternas ingående ämnens hälsofarliga egenskaper vilka är viktiga att känna till innan du börjar måla. Läs alltid noggrant vilken personlig skyddsutrustning du behöver, samt hur produkten hanteras på ett säkert sätt.

***Båtbottnfärger kan vara följande färger:**

- *biocidfärger (innehåller gift som även skadar och dödar organismer i vattnet långt från båten),*
- *självpolerande båtbottnfärger (kan innehålla giftiga biocider och har en kort livslängd då de sakta löser upp sitt översta lager för att hela tiden förnya ytan mot vattnet),*
- *hårda färger (kan innehålla giftiga biocider, vara teflonbaserade och innehålla PFAS som är hormonstörande),*
- *fysiskt verkande färger (bildar en ytstruktur så att påväxten inte får fäste),*
- *silikonbaserade färger (är ett exempel på fysiskt verkande färger som ger en mjuk och hal yta med en kort livslängd).*

Sammanfattningsvis är det bästa för miljön att **inte måla** båtbottnen alls. Påväxt kan förhindras till exempel genom att använda en skrovdug eller ultraljudsändare, eller genom att förvara båten ovan vattenytan. Om det ändå sker en påväxt går den lätt att få bort om båtbottnens gelcoat är slipad till en glatt yta.

Vid risk för plastpest är bästa möjliga produkt en epoxifärg som inte är klassad som miljöfarlig och/eller giftig . Även om färgen inte är klassad som miljöfarlig och/eller giftig kan den innehålla miljöfarliga ämnen. Men dessa ämnen ligger hårt bundna i det epoxiplastskikt som bildas. Plastskiktet håller sedan i många år, oftast i flera decennier under förutsättning att färgen har blandats och applicerats rätt, och fått hårdna färdigt.

Epoxi släpper således ifrån sig mindre mängd föroreningar än båtbottnfärger trots att den kan innehålla fler och högre halter av miljöfarliga ämnen. Även om epoxi är slitstarkt är det ändå viktigt att, med hänsyn till färgens livscykel, så långt som möjligt välja bort epoxifärger som innehåller utfasningsämnen och högre halter av prioriterade riskminskningsämnen med miljöfarliga egenskaper, samt högre halter av miljöfarliga ämnen enligt ECHA:s register.

Tabell med färger¹ för målning på båtbottnen

Produktnamn	Typ av färg	<p>Faroklassning</p> miljöfarlig akut giftig skadlig allvarlig Hälsofara (framgår av produktens förpackning samt avsnitt 2 på produktens säkerhetsdatablad)	Utfasningsämnen (CAS-nummer) enligt PRIO ² som ingår i produkten	Prioriterade riskminskningsämnen (CAS-nummer) enligt PRIO ² som ingår i produkten	Kommentarer samt miljöfarliga ämnen (CAS-nummer) enligt ECHA:s register ³
Jotun, Jotamastic 90	Epoxi, 2-komponent	Jotamastic 90 Comp A 	68512-30-1 (≤3%) (PBT/vPvB ⁴ /potentiellt hormonstörande)	1675-54-3 (≤14%) (potentiellt hormonstörande) 100-51-6 (≤3%) (allergiframkallande) 61788-44-1 (≤1,5%) (potentiellt hormonstörande) 13463-67-7 (≤3%) (cancerframkallande, kat. 2)	67989-52-0 (≤8,6%) (giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter) 71302-83-5 (≤5%) (skadligt för vattenlevande organismer med långtidseffekter)

		<p>Jotamastic 90 Standard Comp B (härdare)</p> 	<p>2855-13-2 ($\leq 10\%$) (kraftigt allergiframkallande)</p> <p>68512-30-1 ($\leq 10\%$) (PBT/vPvB⁴/potentiellt hormonstörande)</p>	<p>100-51-6 ($\geq 10 - \leq 25\%$) (allergiframkallande)</p> <p>61788-44-1 ($\leq 10\%$) (potentiellt hormonstörande)</p>	<p>075254-00-0 ($\geq 25 - \leq 50\%$) (giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter)</p> <p>71302-83-5 ($\geq 10 - \leq 25\%$) (skadligt för vattenlevande organismer med långtidseffekter)</p>
		<p>Jotamastic 90 Wintergrade Comp B (härdare som kan användas i stället för Standard Comp B)</p> 	<p>107-15-3 ($< 1\%$) (kraftigt allergiframkallande)</p>		
Jotun, Yachting Barrier Primer	Epoxiprimer, 2-komponent	<p>Yachting Barrier Primer Comp A</p> 			<p>Ger extra skydd mot vattenintrång, enligt tillverkaren.</p> <p>398475-96-2 ($\leq 3\%$) (mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter)</p> <p>68082-29-1 ($\leq 3\%$) (mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter)</p>
		<p>Yachting Barrier Primer Comp B</p>			<p>2530-83-8 ($< 3\%$) (skadligt för vattenlevande organismer med långtidseffekter)</p> <p>398475-96-2 ($\leq 3\%$) (mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter)</p>

Jotun, Ravilack UN 1263	Färg för träbåt		64742-82-1 (≥25 - ≤50%) (cancerframkallande (kat. 1A eller 1B) /mutagent (kat. 1A eller 1 B) / specifikt organskadande efter upprepad exponering)		
Jotun, Yachting Watershield (utgå)	Hård bottenfärg		64742-95-6 (≤3%) (cancerframkallande (kat. 1A eller 1B) /mutagent (kat. 1A eller 1B)) 64742-52-5 (≤3%) (cancerframkallande (kat. 1A eller 1B))	1314-13-2 (≤3%) (miljöfarliga långtidseffekter)	
Hempels Conversion Primer	Epoxigrund- färg, 2-komponent	Hempel's Conversion Primer Base 45445 		25068-38-6 (≥10 - ≤25%) (allergiframkallande) 13463-67-7 (≥5 - ≤10%) (cancerframkallande, kat. 2)	
		Hempel's Curing Agent 95441 		112-24-3 (<1%) (allergiframkallande) 108-88-3 (<1%) (reproduktionsstörande (kat. 2))	68082-29-1 (≥10 - <25%) (mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter)

Hempel, Light Primer Epoxi	Epoxigrundfärg, 2-komponent	Hempel's Light Primer Base 	64742-95-6 (≥10 - ≤13%) (cancerframkallande (kat. 1A eller 1B)/ mutagent (kat. 1A eller 1B))	25068-38-6 (≥10 - ≤25 %) (allergiframkallande) 13463-67-7 (≥5 - ≤10%) (cancerframkallande (kat. 2))	
		Hempel's Curing Agent 95360 (härdare) 		112-24-3 (≤1,7%) (allergiframkallande) 108-88-3 (<1%) (reproduktionsstörande (kat. 2))	68082-29-1 (≥10 - <25%) (mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter)
Hempels Hempadur Mastic 45880 = Hempadur Mastic 45889 Base	Epoxy primer (bas för multi-komponent-produkter)		68512-30-1 (≥5 - ≤10%) (PBT/vPvB ⁴ potentiellt hormonstörande) 80-05-7 (≤0,022%) (allergiframkallande/ hormonstörande/ miljöfarliga långtidseffekter/ reproduktionsstörande (kat. 1A eller 1B))	1675-54-3 (≥10 - ≤22%) (allergiframkallande/ potentiellt hormonstörande) 13463-67-7 (≥10 - ≤25%) (cancerframkallande (kat. 2)) 100-51-6 (≥1 - ≤3%) (allergiframkallande) 423-300-7 (<1%) (EC) (allergiframkallande/ miljöfarliga långtidseffekter)	

Hempels Curing Agent	Som en komponent i två- eller fler- komponent- produkter	Curing Agent 95880 	68512-30-1 (≥ 10 - $\leq 22\%$) (PBT/vPvB ⁴ /potentiellt hormonstörande)	100-51-6 (≥ 3 - $\leq 5\%$) (allergiframkallande) 112-24-3 ($\leq 1,8\%$) (allergiframkallande)	
		Curing Agent 95370 	822-06-0 ($< 0,5\%$) (kraftigt allergiframkallande)		28182-81-2 (≥ 50 - $\leq 75\%$) (skadligt för vattenlevande organismer med långtidseffekter)
Hempel, Ecopower Racing	Hård bottenfärg	 		13463-67-7 (≥ 10 - $\leq 25\%$) (cancerframkallande, kat. 2) 108-10-1 (≥ 1 - $\leq 3\%$) (cancerframkallande, kat. 2)	OBS !! Innehåller PFAS⁵ Enligt tillverkaren används teflonbaserad teknologi som kallas för TecCel. Tillverkaren har informerat om att färgen innehåller max 0,21% PTFE (polytetrafluoreten) men informationen framgår inte i säkerhetsdatabladet. 34140-91-5 ($< 1\%$) (mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter) 88-58-4 ($\leq 0,3\%$) (mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter) 7173-62-8 ($\leq 0,062\%$) (mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter)

<p>Hempel, Hard Racing light 76765-76765</p>	<p>Hård bottenfärg</p>			<p>13463-67-7 (≥ 10 - $\leq 25\%$) (cancerframkallande, kat. 2)</p> <p>108-10-1 (≥ 1 - $\leq 3\%$) (cancerframkallande, kat. 2)</p>	<p>34140-91-5 ($< 1\%$) (mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter)</p> <p>88-58-4 ($\leq 0,3\%$) (mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter)</p> <p>7173-62-8 ($\leq 0,062\%$) (mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter)</p>
<p>Hempel, Ecopower Cruise 72460- 72460</p>	<p>Bottenfärg</p>			<p>13463-67-7 (≥ 10 - $\leq 25\%$) (cancerframkallande, kat. 2)</p> <p>108-10-1 (≥ 1 - $\leq 3\%$) (cancerframkallande, kat. 2)</p>	<p>34140-91-5 ($< 1\%$) (mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter)</p> <p>88-58-4 ($\leq 0,3\%$) (mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter)</p> <p>7173-62-8 ($\leq 0,062\%$) (mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter)</p>

<p>Hempel, Hempaspeed TF 77222</p>	<p>Hård bottenfärg</p>			<p>13463-67-7 ($\geq 10 - \leq 25\%$) (cancerframkallande, kat. 2)</p> <p>423-300-7 ($< 1\%$) (allergiframkallande/miljöfarliga långtidseffekter)</p> <p>100-42-5 ($\leq 0,3\%$) (reproduktionsstörande (kat. 2) /specifikt organskadande efter upprepad exponering)</p> <p>80-62-6 ($\leq 0,3\%$) (allergiframkallande)</p> <p>97-88-1 ($\leq 0,3\%$) (allergiframkallande)</p>	<p>Kort livslängd, 1 år (enligt tillverkaren)</p> <p>27138-31-4 ($\geq 1 - \leq 3\%$) (skadligt för vattenlevande organismer med långtidseffekter)</p>
<p>Hempel, Silic One 77450</p>	<p>Silikon- baserad bottenfärg</p>	<p>Inga av de utvalda</p>	<p>556-67-2 ($\leq 0,1\%$) (miljöfarliga långtidseffekter/PBT/vPvB⁴/ reproduktionsstörande (kat. 2))</p>		<p>Kort livslängd, 2 år (enligt tillverkaren)</p> <p>Ett mikroskopiskt hydrogel-lager ger en slät yta som försvårar för organismer att fästa sig på.</p>
<p>Hempel, Hempathane Topcoat</p>	<p>Topplack</p>	<p>Topcoat 55210 = Topcoat 55219</p> 		<p>13463-67-7 ($\geq 10 - \leq 25\%$) (cancerframkallande, kat. 2)</p> <p>220926-97-6 ($\geq 1 - \leq 3\%$) (miljöfarliga långtidseffekter)</p>	<p>108-67-8 ($\geq 1 - \leq 3\%$) (giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter)</p> <p>1065336-91-5 ($\leq 1\%$) (mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter)</p>

Lefant, T-coat	Epoxi, 2-komponent	T-coat bas 	64742-95-6 (<10%) (cancerframkallande (kat. 1A eller 1B) /mutagent (kat. 1A eller 1 B))	25068-38-6 (25 - 100 %) (allergiframkallande)	9003-36-5 (2,5 - 10 %) (giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter)
		T-coat härdare 	2855-13-2 (25 - 55 %) (kraftigt allergiframkallande) 80-05-7 (1 - 3%) (allergiframkallande/hormonstörande/miljöfarliga långtidseffekter/reproduktionssörande (kat 1A eller 1B))	100-51-6 (25 - 55 %) (allergiframkallande)	
Lefant, Epoxi Primer	Epoxi primer	Epoxi primer (bas) 		108-10-1 (≤3%) (cancerframkallande (kat. 2)) 7779-90-0 (≤2,3%) (miljöfarliga långtidseffekter)	25036-25-3 (≥10 - ≤25%) (giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter)
		Epoxi primer (härdare) 	64742-95-6 (≥10 - <25%) (cancerframkallande (kat. 1A eller 1B) / mutagent (kat. 1A eller 1 B))		90640-67-8 (≤0,3%) (skadligt för vattenlevande organismer med långtidseffekter)
International, Interprime 450 epoxi	Epoxi primer för metallbåtar		64742-95-6 (≤3%) (cancerframkallande (kat. 1A eller 1B) / mutagent (kat. 1A eller 1 B))	25068-38-6 (≥25 - ≤50) (allergiframkallande)	128601-23-0 (≤5%) (giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter)

International, VC 17 m Eco	Hård bottenfärg	VC 17m Eco Black Part A 	64742-48-9 (≤5%) (cancerframkallande (kat. 1A eller 1B) /mutagent (kat. 1A eller 1 B))		
		VC 17m Eco Black Part B inga			
International, Primocon Grey	Grundfärg, 1- komponent		64742-95-6 (≤5%) (cancerframkallande (kat. 1A eller 1B) /mutagent (kat. 1A eller 1 B))	64742-88-7 (≤5%) (specifikt organskadande efter upprepad exponering)	
International, Cruiser Zero Red	För trätytor	inga	2634-33-5 (≥0,01 - <0,02%) (kraftigt allergiframkallande/ miljöfarliga långtidseffekter/ mycket hög akut giftighet)		
International, B-Free Explore	Bottenfärg med silikon- teknologi (foul release)		556-67-2 (≤0,1%) (miljöfarliga långtidseffekter/ PBT/vPvB ⁴ / reproduktionsstörande(kat.2))		128601-23-0 (≥20 - ≤25%) (giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter)

Tikkurila TEMACOAT RM 40	Epoxi, 2-komponent, för metallytor	Bas 	68512-30-1 (≥10 - <25%) (PBT/vPvB ⁴) potentiellt hormonstörande)		
		Härdare 008 5600 		108-88-3 (≤0.30%) (reproduktionsstörande (kat. 2))	90640-67-8 (<1,0%) (skadligt för vattenlevande organismer med långtidseffekter)
Tikkurila Temadur 50 (metall)	Polyuretan- färg, 2-komponent, för metallytor	Bas 			128601-23-0 (≥10 - ≤19%) (giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter) 1065336-91-5 (≤0.57%) (mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter)
		Härdare 008 7590 	4083-64-1 (<1.0%) (kraftigt allergiframkallande) 822-06-0 (<0.10%) (kraftigt allergiframkallande)		28182-81-2 (≥50 - ≤75%) (skadligt för vattenlevande organismer med långtidseffekter)
Biltema, Epoxiprimer	Epoxiprimer, 2-komponent	Epoxiprimer A (Bas) 		25068-38-6 (10 - <25%) (allergiframkallande) 13463-67-7 (5 - <10%) (cancerframkallande, kat. 2)	
		Epoxiprimer B (härdare) 			

Biltema, Antifouling Alu Lake Artikel-nr. 30-678, 30-679	Polerande färg (båda artikel- nummer enligt info på Biltemas hemsida)		64742-95-6 (≥ 25 - $\leq 50\%$) (cancerframkallande (kat. 1A eller 1B) /mutagent (kat. 1A eller 1 B))	108-10-1 (≥ 1 - $\leq 3\%$) (cancerframkallande (kat. 2)	34140-91-5 ($< 1\%$) (mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter) 88-58-4 ($\leq 0,3\%$) (mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter) 7173-62-8 (0 - $\leq 0,062\%$) (mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter)
--	---	---	---	--	--

¹Tabellen innehåller produkter som miljöskyddsmyndigheten har granskat genom sin tillsyn. OBSERVERA att det finns fler produkter på marknaden som inte finns med i tabellen. Om du vill ha hjälp med granskningen av ingående ämnen i en produkt, mejla produktens säkerhetsdatablad till veerle.vantomme@eskilstuna.se

²PRIO är ett verktyg framtaget av Kemikalieinspektionen som alla kan använda för att hitta och byta ut miljö- och hälsofarliga ämnen i produkter. Genom att välja bort farliga ämnen mår du om din och andras hälsa och miljön. Alla ämnen i PRIO-databasen har tilldelats en prioriteringsnivå utifrån dess allvarigaste inneboende egenskaper, utfasningsämne på den högre nivån eller prioriterat riskminskningsämne på den lägre nivån. Snabblänken för sökning i PRIO är [Sök i Prio-guiden - Kemikalieinspektionen](#)

Utfasningsämnena (kolumn 4 i tabellen) är särskilt farliga ämnen som har de allvarigaste egenskaperna för hälsa och miljö och som är viktigast att prioritera att byta ut eller undvika. Prioriterade riskminskningsämnena (kolumn 5 i tabellen) är de ämnen som har något mindre allvarliga egenskaper för hälsa och miljö jämfört med utfasningsämnena, eller de ämnen där dataunderlaget inte är tillräckligt för att bedöma det som ett utfasningsämne.

I PRIO:s databas finns uppgifter om hälso- och miljöfarliga egenskaper för nästan 10 000 kemiska ämnen. Det finns också stöd för att hitta farliga ämnen som kan finnas i varor som består av olika material som till exempel färg. Inte alla utfasningsämnena och prioriterade riskminskningsämnena finns med. ³Fler ämnen går att hitta i ECHA:s klassificerings- och märkningsregister (kolumn 6 i tabellen). ECHA står för European chemicals agency. Snabblänken för sökning i ECHA:s register är [Databasen för klassificerings- och märkningsregistret - ECHA](#)

Lösningssmedelsämnena har inte tagits med i tabellen. De kan förekomma i sådan koncentration att hela produkten klassas som miljöfarlig, vilket i så fall framgår av faroklassningen (kolumn 3 i tabellen).

⁴PBT/vPvB betyder långlivade, bioackumulerande och toxiska eller mycket långlivade och mycket bioackumulerande. Bioackumulerande är anrikning och ackumulering av miljögifter hos en biologisk organism.

⁵PFAS-ämnen, avkortat PFAS, är evighetskemikalier som kopplas till skadliga effekter som allt från olika cancerformer till påverkan på immunförsvaret och kolesterolhalter i blodet samt påverkan på födelsevikt hos nyfödda. För flertalet PFAS-ämnen saknas dock kunskap om deras effekter på hälsan, men det finns starka skäl att betrakta alla PFAS som hälsoskadliga.

De flesta av dessa ämnen är fortfarande tillåtna och kan finnas i varor som säljs i Europa. För några PFAS-ämnen finns det belegg för att ämnena är skadliga för hälsan, till exempel PFOS (perfluoroktansulfonat) och PFOA (perfluoroktansyra). Därför får dessa ämnen inte användas i dagligvaror som säljs inom EU. Det är framför allt de som arbetar med att tillverka PFAS-ämnena och de som tillverkar varor och material som innehåller PFAS som kan utsättas för skadliga halter. De mängder PFAS vi konsumenter får i oss när vi använder färdiga varor och material som innehåller PFAS ger inte upphov till några akuta hälsoproblem. Men ämnena kan läcka från varor och material till inomhusluften och lagras i kroppen, därför är det viktigt att inte utsätta sig för PFAS i onödan.

Genom att undvika att använda varor som innehåller PFAS kan du minska risken att få i dig ämnena. Om du vill undvika att köpa varor som innehåller PFAS finns det några saker du kan tänka på. Det kan vara svårt att avgöra om en vara innehåller PFAS eftersom det sällan framgår. Det saknas nämligen krav i reglerna att det alltid ska framgå om en vara innehåller PFAS. Men även om den informationen finns kan det vara svårt att utifrån det kemiska namnet avgöra om det rör sig om ett PFAS-ämne. En bra tumregel är att utgå ifrån materialets egenskaper, till exempel kan vatten-, smuts-, eller fettavvisande textil vara behandlad med PFAS. Om du misstänker att den vara du ska köpa innehåller PFAS kan du alltid fråga försäljaren innan köpet. Ett bra sätt att undvika PFAS är att fråga efter PFAS-fria alternativ och miljömärkta varor. Några PFAS-ämnen finns på EU:s lista med särskilt farliga ämnen, den så kallade kandidatförteckningen. Du har rätt att fråga och att få information när du köper en vara som innehåller ämnen på den listan.